

Finland Festivals ry kokoaa sateenvarjonsa alle Suomen parhaat ja kiinnostavimmat taide- ja kulttuurifestivaalit. Musiikin eri lajien lisäksi mukana on niin tanssin, teatterin, kirjallisuuden, kuvataiteen, elokuvan kuin lastenkulttuurinkin parhaat tekijät. Jäsenfestivaaleja on tällä hetkellä lähes sata.

Finland Festivalsin tavoitteet eduskuntavaaleihin 2027

On aika tehdä korjausliike: Taide- ja kulttuurifestivaalien rahoitus kestävälle pohjalle:

Eduskunnan parlamentaarisesti hyväksymä kulttuuripoliittinen selonteko linjaa, että ”julkisen tuen tulee olla pitkäjänteistä, toimintaympäristön muutoksiin joustavasti mukautuva ja arvoketjun eri vaiheiden tarpeisiin vastaavaa”. Festivaalien osalta tämä ei tällä hetkellä toteudu.

Selonteossa linjataan myös: ”Monimuotoinen ja saavutettava kulttuuri on jokaisenoikeus. Kulttuuri kuuluu kaikille riippumatta taustasta, kielestä, sijainnista, iästä tai taloudellisista resursseista.”

- Festivaalit ovat joustavin, kustannustehokkain ja tasa-arvoisin keino varmistaa kulttuurin saatavuus kaikkialla Suomessa ja erityisesti suurten kaupunkien ulkopuolella.
- Festivaalit ovat merkittäviä aluetalouden vahvistajia. Ne ovat alueensa kotimaisen ja kansainvälisen matkailuelinkeinon vetureita ja vahvoja vetovoimatekijöitä. Ne vahvistavat alueensa veto- ja pitovoimaa ja ennen kaikkea lumovoimaa.
- Taide- ja kulttuurifestivaalien rahoitus perustuu pääosin pääsylipputuloihin ja muuhun omaan tulonhankintaan. **Rahoituksen kivijalka on kuitenkin valtionavustus.** Se takaa toiminnan jatkuvuuden ja sementoi mahdollisuuden kehittää festivaalia pitkäjänteisesti.

Taide- ja kulttuurifestivaalien valtionavustukset olivat korkeimmillaan ennen koronapandemiaa noin 5,1 miljoonaa euroa vuodessa. Tällä hetkellä taide- ja kulttuuriviraston (Kuvi) jakama kokonaissumma on enää 3,9 miljoonaa. **Inflaatio huomioiden festivaalien valtiolta saamat tuet ovat pudonneet noin 40 prosenttia kymmenen vuoden aikana, ja pahin pudotus on tapahtunut viimeisen neljän vuoden aikana. Festivaalien kannalta tilanne on kestävä ja korjausliike tarvitaan.**

Toimenpide-ehdotukset

1. Festivaalien valtionavustukset 7 miljoonaan

Taide- ja kulttuurifestivaalien valtionavustukset on nostettava inflaation vaikutus huomioiden samalle tasolle, jossa ne olivat ennen koronapandemiaa. Hallituskauden 2027-31 aikana vuotuinen tuki on nostettava 7 miljoonaan euroon.

- Festivaalien kivijalan vahvistaminen ja niiden tulevaisuuden turvaaminen edellyttävät välitöntä korjausliikettä. Tämä on välttämätöntä, jotta koko Suomen kattava, myös pienimpiin paikkakuntiin ulottuva festivaaliverkosto säilyy elinvoimaisena.

2. Kulttuuribudjetti prosenttiin

Kulttuuribudjetti on nostettava kulttuuripoliittisen selonteon linjauksen mukaisesti vähitellen yhteen prosenttiin, jotta koko kulttuurialan rahoitus saadaan kohtuulliselle tasolle.

- Valtiovarainministeriön mukaan kulttuuribudjetti on tällä hetkellä vain 0,6 prosenttia valtion budjetista. Suunta on käännettävä tulevalla hallituskaudella 2027-31.

3. Investointeja uutta luoviin tuotantoihin

Koko kulttuuriala tarvitsee erillisen määrärahan, joka osoitetaan riskialttiille, innovatiivisille uutta luoville kokeiluille.

- Festivaalit ovat julkisten tukien vähäisyyden vuoksi lähes täysin riippuvaisia pääsylippituloista, mikä tekee uusien tilausten ja riskialttiiden produktioiden tuottamisesta erittäin haastavaa. Uusien teosten tilaaminen, kokeilut ja innovatiiviset ideat ovat koko taidealan kehityksen edellytys ja keskeinen kulttuuripoliittinen tavoite. On aika luoda rahoitusmalli, joka helpottaa riskialttiiden projektien toteuttamista.

4. Kulttuurimatkailu maakuvan ytimeen

Festivaalien merkitys matkailuelinkeinolle on huomattava. Jotta kulttuurimatkailu voisi jatkaa vahvistumistaan matkailuliiketoiminnan kokonaisuudessa, Visit Finland -organisaation asemaa osana Business Finlandia on vahvistettava ja sen rahoitus on nostettava samalla tasolle kuin tärkeimmissä kilpailijamaissa.

- Kestävän kehityksen huomioiva kulttuurimatkailu pitää olla läpikäyvä teemana kaikessa kulttuuripolitiikassa ja Suomen maakuvan ytimessä, mutta se onnistuu vain koko matkailumarkkinointiin ja maakuvatyöhön suunnattavien investointien vahvistamisella.

5. Pääsylippujen ALV kymmeneen prosenttiin

Pääsylippujen arvonlisäveroa korotettiin kuluvalle hallituskaudella 10 prosentista 14 prosenttiin, minkä jälkeen sitä laskettiin 13,5 prosenttiin. Korotettu arvonlisävero heikentää festivaalien taloudellisia toimintaedellytyksiä ja rajoittaa yleisön mahdollisuuksia kokea taidetta sen eri muodoissa.

6. Lahjoitusten verovähennys riittävä tasolle

Yksityishenkilöiden antavat lahjoituksen taidetoimijoille tulevat verovähennysoikeuden piiriin vuoden 2026 aikana, mutta esitetty summa (5 000 €) on hyvin vaatimaton. Lakiesitystä tulee päivittää niin, että taidetoimijoille annettavien lahjoitusten euromääräiset vähennysrajat ovat samalla tasolla kuin korkeakouluille tehtävissä lahjoituksissa.